

Alkotmánybíróság

1015 Budapest

Donáti u. 35-45.

Budapest területén működő bíróságok	
2016 JAN. 13	
Érkezett:	SZÉ 1/37/2015.
Szám:	
Melléklet:	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [redacted] (am alatti lakos) – személyesen eljárva – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 26. § (1), és 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a

Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság SzfÉ.10./2015/7. számú határozatának, a Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság SZÉ1/28/2015. számú határozatának, valamint a Fővárosi Törvényszék elnöke 2014.El.VI.B.289/18. számú értékelésének alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt, mivel sérti az Alaptörvény

- XXIII. cikk (8) : „Minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy rátermettségének, képzettségének és szakmai tudásának megfelelően közhivatalt viseljen. Törvény határozza meg azokat a közhivatalokat, amelyeket párt tagja vagy tisztségviselője nem tölthet be.”
- XXVIII. cikk (1) : „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”
- 26. cikk (1) : „A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben nem utasíthatóak. A bírakat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani. A bírák nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.”

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	14/173-0/2016
Érkezett:	2016 JAN 29.
Fordány:	1
Melléklet:	10 db
Kezelőiroda:	1

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1.

A megsemmisíteni kért bírói döntések, valamint a Fővárosi Törvényszék elnökének értékelése:

a Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság SzfÉ.10./2015/7. számú határozata,

a Budapest területén működő ítéltábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság SZÉ1/28/2015.

számú határozata, valamint

a Fővárosi Törvényszék elnöke 2014.El.VI.B.289/18. számú értékelése.

A Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság SzfÉ.10/2015/7. számú jogerős határozatát 2015. október 7. napján vettem kézhez.

2.

Az Alaptörvényben biztosított jog megnevezése:

- XII. cikk (1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.
- (2) Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.
- XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
- (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
- XXIII. cikk (8) Minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy rátermettségének, képzettségének és szakmai tudásának megfelelően közhivatalt viseljen. Törvény határozza meg azokat a közhivatalokat, amelyeket párt tagja vagy tisztségviselője nem tölthet be.
- XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.
- 26. cikk (1) A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatóak. A bírakat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani. A bírák nem lehetnek tagjai pártoknak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

3. - 4.

A közvetlen érintettségemként előadom, hogy 2012. április 1. napjával kaptam bírói kinevezésemet a Pesti Központi Kerületi Bíróságra polgári ügyszakra a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) 23. § (1) bekezdése szerint 3 esztendőre. Kinevezésemet követően a Fővárosi Törvényszék Elnöke 2012. április 1-től 2012. december 31-ig a Fővárosi Törvényszék Közigazgatási Kollégiumába, majd a szervezeti változást követően 2013. január 1-től 2013. június 30-ig a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra - közigazgatási ügyszak - rendelt ki.

2013. július 1-től a Pesti Központi Kerületi Bíróság Gazdasági csoportjába voltam beosztott bíró.

A Bjt. 24. § alapján kértem határozatlan idejű kinevezésemet.

A lefolytatott vizsgálat alkalmatlan minősítést állapított meg, amellyel szemben terjeszttem elő jogorvoslati kérelmemet. Kértem, hogy a szolgálati bíróság változtassa meg az értékelésem eredményét „alkalmas” minősítésre.

Bírói szolgálati jogviszonyom a Bjt. 25.§ (1) bekezdése alapján 2015. március 31. napjával megszűnt.

A Bjt. 23. § (1) A bíró kinevezése – a (2) bekezdésben, foglalt kivétellel – első alkalommal (első bírói kinevezés) három évre, egyéb esetben határozatlan időre szól.

24. § (1) A bíróság elnöke a határozott idő utolsó napját megelőző 90 nappal korábban beszerzi a határozott időre kinevezett bíró nyilatkozatát arról, hogy kéri-e a határozatlan időre történő bírói kinevezését.

(2) Ha a bíró kérte a határozatlan időre történő kinevezését, meg kell vizsgálni a bíró működésének teljes időtartama alatt végzett munkáját, feltéve, hogy az (1) bekezdésben megjelölt határidő megnyílt előtt tényleges bírói működésének időtartama – a 25. § (3) bekezdésben foglaltakra figyelemmel – a 18 hónapot meghaladta. A vizsgálatot az V. Fejezetben foglaltak megfelelő alkalmazásával kell lefolytatni azzal, hogy az elrendeléstől számított 30 napon belül be kell fejezni, és az értékelés során abban kell állást foglalni, hogy a bíró határozatlan idejű bírói kinevezésre alkalmas-e.

(3) Ha a bírót a határozatlan idejű kinevezésre alkalmasnak találták, a kinevezési javaslatot – pályázat kiírása nélkül – a harmadik év utolsó napját megelőző 30 napon belül kell a köztársasági elnökhöz felterjeszteni.

25. § (1) Ha a bíró a határozatlan időre történő bírói kinevezését nem kérte, vagy a 24. § (2) bekezdésében említett vizsgálat eredményeként a kinevezésre nem alkalmas, a bíró szolgálati viszonya a kinevezés napjától számított harmadik év utolsó napján szűnik meg.

A bíróvizsgálat, azaz a bíró munkájának értékelésének - és az alkalmatlansági eljárások szabályait a Bjt. V. fejezete a 65. § - 87.§ szakaszai szabályozzák. Ezek alapján a jelen esetemre vonatkozó főbb szabályok:

66. § Az értékelést megalapozó vizsgálatnak – a jogerősen befejezett ügyek alapján – fel kell tárnia a bíró anyagi, eljárási és ügyviteli jogszabály-alkalmazási és tárgyalásvezetési gyakorlatát.

67. § A bíró éves tevékenységéről az ügyforgalmi és tevékenységi adatok, továbbá a másodfokú és a felülvizsgálati határozatok alapján kimutatást kell készíteni. Az OBH elnöke szabályzatban határozza meg, hogy a kimutatásnak milyen adatokat kell tartalmaznia. A kimutatást a bíróság elnökének éves tájékoztatójával egyidejűleg közzé kell tenni a bíróságok központi intranetes honlapján (a továbbiakban: intranet). A kimutatás adatait a bíró vizsgálatánál, értékelésénél figyelembe kell venni.

72. § (1) Járásbíróági bíró értékelése esetén a járásbíróág elnökét, közigazgatási és munkaügyi bírósági bíró értékelése esetén a közigazgatási és munkaügyi bíróság elnökét a vizsgálatot végző meghallgathatja.

(2) A bíró beosztási helye és szakterülete szerint illetékes kollégiumvezető vagy az általa kijelölt bíró a vizsgálatához kiválasztja a szükséges ügyeket és az értékeléshez beszerzi a bíró

- a) ügyeiről a vizsgált időszakban készült tanácselnöki feljegyzéseket,
- b) éves tevékenységi kimutatását,
- c) szakterülete szerint illetékes másodfokú (felülvizsgálati ügyekben eljáró) bíróság kollégiumvezetőjének a véleményét, a kúriai bíró kivételével,
- d) kötelező képzéseken való részvételével kapcsolatos adatokat, továbbá
- e) az OBH elnöke által szabályzatban meghatározott egyéb okiratokat, véleményeket, adatokat.

73. § Az értékeléshez szükséges ügyek kiválasztásának rendjét és a vizsgálat részletes szabályait az OBH elnöke szabályzatban határozza meg.

74. § (1) A bíróság elnöke a vizsgálati anyag és a beszerzett iratok, vélemények alapján összességében értékeli a bíró munkáját.

(2) Az értékelésben csak tényszerűen megalapozott értékítéletek szerepelhetnek.

75. § Az értékelés ismertetésének időpontja előtt legalább 15 nappal az írásbeli értékelést a bírónak át kell adni. Az ismertetésen az értékelést elrendelő bíróság elnökén vagy elnökhelyettesén kívül részt vesz a vizsgált és a vizsgálatot végző bíró, a vizsgált bíró szakterülete szerint illetékes kollégium vezetője – nem érve ez alatt a közigazgatási és

munkaügyi regionális kollégium vezetőjét – és annak a bíróságnak az elnöke, ahol a bíró szolgálatot teljesít. A vizsgált bíró legkésőbb az értékeléskor szóban és írásban észrevételt tehet.

A Bjt. 24. § (2) bekezdése alapján a határozott időre kinevezett bíró esetében a vizsgálat eredménye alkalmas vagy alkalmatlan minősítés lehet.

A Bjt. 73. § szerinti, illetőleg a vizsgálat időpontjában is hatályos szabályzat az OIT 2011. évi 4. számú szabályzata a bíró és a bírósági vezető munkájának értékelési rendjéről és a vizsgálat részletes szempontjairól.

Az OIT 2011. évi 4. számú szabályzatának 17. §-a szerint „Az értékelést a mellékletben szereplő táblázat kitöltésével kell elvégezni.”

A mellékletben megadott táblázat több, kifejezetten szubjektív elemet tartalmaz (pl.: alaposság, ügyfelekkel való kapcsolat), továbbá gyakran definiálhatatlan, részleteiben nem meghatározott szempontokat jelöl (pl.: lényeglátási, döntési képesség, vagy a munkabírárs).

Az értékelőlap 4 fokozatú minősítést: kiváló – jó – megfelelő – nem megfelelő kínál a kitöltéshez. A minősítések a vizsgáló személye szerinti szubjektív vélemények, mivel az egyes fokozatok sehol nem lettek meghatározva.

Ugyanakkor a Bjt. 74. § (2) bekezdése szerint az értékelésben csak tényszerűen megalapozott értékítéletek szerepelhetnek.

Az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésének második mondata szerint a bírákat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani.

A Bjt. mint sarkalatos törvény V. fejezetének 38. pontja „szakmai alkalmatlansági eljárás” címet viseli azonban sem a Bjt.-ben, sem egyéb sarkalatos törvényben, de más jogszabályban sincs meghatározva a szakmai alkalmatlanság fogalma, kritériumai.

Ugyanakkor a vizsgáló személyének szubjektuma jelentős hangsúllyal érvényesül.

A pályakezdő bíró mellé instruktör bíró volt kijelölve, aki folyamatosan ellenőrzi a pályakezdő bíró tevékenységét. Az elsőéves összegzett értékelése az instruktör bíró jelentésében kilenc, az értékelés során is alkalmazott szempontból vizsgálta a munkámat a négyfokozatú skálán (nem felelt meg – megfelelt – jól megfelelt – kiváló) hat „jól megfelelt” és két „megfelelt” jelzést kaptam (egy értékelési szempont - vélhetően tévedésből - nem került kitöltésre).

A Tisztelt Alkotmánybíróság **33/2012. (VII. 17.) AB határozatában** korábban már kifejtette, hogy az elmozdításra, így a jogviszony megszüntetésére egyetértés hiányában csak kivételesen van mód:

„[84] A bírói függetlenség egyedi aspektusában kiemelkedő szerepe van a Bjt.-nek, amely a bírói szolgálati jogviszony szabályozásában hivatott biztosítani a befolyásmentes ítékezéshez szükséges státusbeli szabadságot a bíró számára. A bírói függetlenséggel összefüggésben

megállapítható, hogy a bírói szolgálati jogviszonyok stabilitásának biztosítása olyan, az Alaptörvényből folyó követelmény, amely más jogviszonyokhoz képest is többlet garanciákat igényel. Ilyen garanciális jelentőséggel bíró elemnek minősül az, hogy sarkalatos törvény határozza meg a bírói jogviszony megszűnésének okait, a hivatás gyakorlásának időtartamát, azt a felső korhatárt, amelyen belül a bírák elmozdíthatatlanok; szolgálati jogviszonyuk megszüntetésére – egyetértésük hiányában – csak kivételesen (súlyos fegyelmi vétség, bűncselekmény elkövetése, a hivatás gyakorlására való alkalmatlanná válás esetén) van mód. A bírák Alaptörvény által garantált elmozdíthatatlansága egyebek között olyan személyes garancia, amely a bírák döntési autonómiájának biztosítója, mivel kizárja annak lehetőségét, hogy a törvényeknek és lelkiismeretének megfelelő ítélete miatt közvetett, a szolgálati jogviszonyával összefüggő retorzió érje. A „független bíró”-hoz való jog ugyanakkor az eljárás alanyai számára az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított jog is. A bírák elmozdíthatatlansága a független, pártatlan bírósághoz való jog garanciája is egyben.”

Szintén a hivatkozott **33/2012. (VII. 17.) AB határozat** azt is tartalmazta, hogy:

„[77] A bírák független ítélkezésének biztosítása felé vezető folyamat a bírói elmozdíthatatlanság rögzítésével – az igazságszolgáltatás és a közigazgatás elkülönítésével – vette kezdetét hazánkban. A bírói hatalom gyakorlásáról szóló 1869. évi IV. törvénycikk a következőket tartalmazta: az igazságszolgáltatás a közigazgatástól elkülönítettik, így sem a közigazgatási, sem a bírói hatóságok nem avatkozhatnak egymás hatáskörébe (1. §); a hivatásos bírákat az igazságügy-miniszter ellenjegyzése mellett a király nevezte ki (3. §). A törvényesen kinevezett bíró a törvényben meghatározott eseteken és módon kívül hivatalából el nem mozdítható (15. §), áthelyezni pedig – más bírósághoz vagy más hivatalhoz áttenni vagy akár előléptetni – csak a törvényben meghatározott esetekben, ezeken kívül pedig csak saját akaratával lehet (16. §). Ezek a rendelkezések tartalmazták azokat a legfontosabb elemeket, amelyek a bírói függetlenséget garantálni hivatottak; személyi oldalon a kinevezés és a felmentés, a hivatalból való elmozdítás vagy az áthelyezés, és az előremenetel szabályai; szervezetileg pedig a hatásköri elkülönítés.”

Történeti kútfőként a bírák elmozdításáról a bírák és bírósági hivatalnokok felelősségéről szóló 1871. évi VIII. tc. rendelkezett, amely szabályozás alapján

1. § A bírák és bírósági hivatalnokok, hivatali kötelességüknek szándékosan vagy vétkes gondatlanságból elkövetett megszegéseért felelősséggel tartoznak.

Felelősséggel tartoznak a bírák és bírói hivatalnokok azon károkért is, melyeket hivatali kötelességük megsértésével okoztak.

Történetileg a hivatali büntetteket, fegyelmi vétségeket, a fegyelmi eljárás rendjét, valamint a vagyoni felelősségég kérdése volt szabályozva.

A szakmai alkalmasság kérdése a bírói kinevezés feltétele volt.

Az **Európa Tanács Miniszteri Bizottság R(94) 12 számú Ajánlás** a bírák függetlenségéről, hatékonyságáról és szerepéről és Indokolás ajánlási területe jelen ügyre is kiterjed. Az Ajánlás I. Alapelv – Általános alapelvek a bírói függetlenségről, 2. pontja szerint:

2. Különösen az alábbi rendelkezéseket kell meghozni:

a) Biztosítani kell a bírák függetlenségét, összhangban az Egyezmény rendelkezéseivel és az alkotmányos alapelvekkel, mint például e célból kifejezett rendelkezéseknek az alkotmányokba vagy más törvényekbe való felvételével, vagy jelen Ajánlás rendelkezéseinek a belső jogba való befoglalásával. Az egyes államok jogi hagyományaitól függően ezek a szabályok előírhatják például az alábbiakat:

i. a bírák által hozott határozatok a törvényben meghatározott fellebbezési eljáráson kívül más felülvizsgálatnak nem vethetők alá;

ii. a bírák hivatalviselési idejét és javadalmazását törvényben kell biztosítani;

iii. a törvényben meghatározott hatáskörükben eljárva kizárólag saját maguk a bíróságok dönthetnek, arra semmilyen más szerv nem jogosult;

iv. a közkegyelem, egyéni kegyelem vagy más hasonló rendelkezések kivételével a kormány vagy a közigazgatás nem jogosult visszamenő hatállyal bírói határozatokat érvénytelenítő döntéseket hozni.

Az OIT 2011. évi 4. számú szabályzata alapján 50 jogerősen befejezett ügyemet vizsgálták a vizsgálók – azzal a speciális helyzettel, hogy két ügyszakban is végeztem ítélező tevékenységet.

A vizsgált végzések első fokon, míg a vizsgált ítéletek zömmel első fokon jogerőssé váltak; a fellebbezett ítéleteket a másodfokon eljáró bíróság helybenhagyta, egy ügyben másodfokon egyezség született a felek között, illetőleg a közigazgatási ügyszakban a Kúria felülvizsgálati eljárás keretében hagyta helyben az általam hozott ítéletet.

A Fővárosi Törvényszék elnöke a Bjt 76.§ (2) bekezdésére figyelemmel az alkalmatlan minősítését az alábbiak szerint indokolta:

„A tárgyalás előkészítő és tárgyalási tevékenysége, valamint határozatainak szerkesztése során olyan eljárásjogi és anyagi jogi hibák és hiányosságok fordulnak elő, amelyek következtében eljárása és döntései számos esetben jogszabálysértőek.

A Pp. 3.§ (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségének nem vagy nem megfelelően tesz eleget.

A jegyzőkönyvvezetés során a Pp. eljárási szabályait több esetben nem tartja be.

Rendkívül nagy arányban vezet határozatainak hatályon kívül helyezéséhez, hogy a tárgyalásra nem készül fel, a jogvita eldöntéséhez szükséges anyagi és eljárási jogot, illetve a bírói gyakorlatot nem ismeri vagy nem alkalmazza.

Határozatainak rendelkező része pontatlan és végrehajthatatlan rendelkezéseket tartalmaz, az indokolásnak nincsen tényállása, nincsen jogi indokolása, nem tartalmazza a bírói mérlegelést, olykor jogszabályi hivatkozásokat sem. A megjelölt jogszabályok felsorolása sok esetben nem releváns."

Az értékelés alapján tehát a fellebbviteli bíróság által helybenhagyott, illetőleg fellebbezés hiányában a felek által tudomásul vett döntéseim jogszabálysértőek.

Ugyanakkor konkrétumot nem tartalmaz az indokolás, csupán olyan általánosságokat, amelyek a vizsgálathoz készült statisztikai adatokkal teljesen ellentétesek.

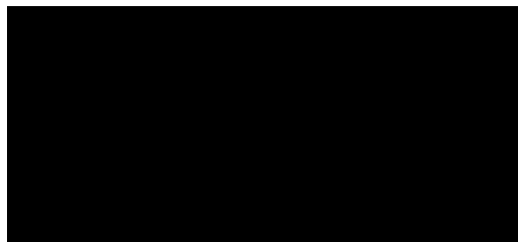
A jogorvoslati eljárás tekintetében a Szolgálati Bíróságok Ügyrendjét kell megemlíteni, amely csupán vázlatosan tartalmaz eljárási szabályokat, pl. az általam indítványozott tanúmeghallgatásokat mind a vizsgálói mind pedig a tárgyalási szakaszban mellőzve.

5.

A Fővárosi Törvényszék elnökének 2014.El.VI.B.289/18. számú – általam vitatott – értékelésével szemben a Bjt. 79. § alapján a szolgálati bírósághoz fordultam, majd a Budapest területén működő ítéltábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság SZÉ1/28/2015. számú határozatával szemben fellebbeztem. A Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság SzfÉ.10./2015/7. számú határozata jogerős, ellene nincs helye fellebbezésnek.

6. Nyilatkozom arról, hogy az ügyben nincs folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, illetve arról, hogy nem kezdeményeztem perújítást (jogorvoslat a törvényesség érdekében) az ügyben.

Kelt: Budapest, 2015. december 4.

Mellékletek:

1. Nyilatkozat az indítvány és a személyes adatok nyilvánosságra hozhatóságáról

2. Érintettséget alátámasztó dokumentumok:

- Fővárosi Törvényszék elnökének 2014.El.VI.B.289/18. számú értékelése
- a Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság SZÉ1/28/2015. számú határozata
- Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság SzfÉ.10./2015/7. számú határozata

3. Az OIT 2011. évi 4. számú szabályzata (www.birosag.hu)

4. Az Európa Tanács Miniszteri Bizottság R(94) 12 számú Ajánlás